

แต่งตั้งผู้ขาดคุณสมบัติ ... หน่วยงานมีอำนาจให้ออกจากราชการได้

โดย นายปกรอง

“ข้าราชการ” จะต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติความประพฤติของบุคคลจึงมีผลต่อการดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะประพฤติความประพฤติในช่วงก่อนรับราชการ หรือในขณะที่รับราชการแล้วก็ตาม หากพบว่า **“ประพฤติตนเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี”** จะถือว่าเป็นผู้ที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของการบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการได้ เช่น ข้าราชการตำรวจ ทั้งนี้ หากหน่วยงานได้บรรจุแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเข้ารับราชการแล้ว ก็มีอำนาจออกคำสั่งให้ออกจากราชการได้ หรือในกรณีที่อยู่ในขั้นตอนพิจารณาคุณสมบัติเพื่อบรรจุแต่งตั้ง หน่วยงานก็มีอำนาจตัดสิทธิไม่บรรจุแต่งตั้งได้เช่นกัน

เรื่อนำวันนี้...วันนี้ เป็นกรณีผู้ฟ้องคดีซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการตำรวจแล้ว แต่ต่อมาได้มีการตรวจสอบประวัติพบว่า ผู้ฟ้องคดีเคยต้องหาคดีอาญาฐานเสพเมทแอมเฟตามีน โดยศาลจังหวัดมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก แต่ให้รอลงอาญา ผู้บัญชาการตำรวจภูธร (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) จึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ เนื่องจากถือเป็นผู้มี **“ความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี”** ตาม กฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒ (๒)

ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์แต่คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) มีมติยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนได้กระทำผิดมานานแล้วและไม่เคยกระทำผิดอีก ประกอบกับได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ที่ให้สิทธิและโอกาสแก่ผู้เสพหรือติดยาเสพติดซึ่งพ้นจากสภาพการใช้ยาเสพติดเข้ารับราชการ โดยให้ถือว่าเป็นเพียงผู้ป่วยที่จะต้องได้รับสิทธิและโอกาสในการเข้ารับราชการ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้ออกจากราชการ และมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ยกอุทธรณ์

คดีมีประเด็นพิจารณาว่า... **ผู้ฟ้องคดีถือเป็นผู้ประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดีหรือไม่ ? และมติคณะรัฐมนตรีมีผลผูกพันให้หน่วยงานต้องรับบุคคลซึ่งพ้นจากสภาพการใช้ยาเสพติดเข้ารับราชการหรือไม่ ?** นายปกรองมีคำตอบมาฝากครับ...

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ข้าราชการตำรวจเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายและปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรง จึงต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี ปฏิบัติดีและอยู่ในศีลธรรม ไม่เป็นผู้ที่มีประวัติต่างพร้อย รวมทั้งต้องเป็นผู้ที่มีความเพียบพร้อมในเรื่องคุณสมบัติ เมื่อผู้ฟ้องคดีมีประวัติต้องคำพิพากษาของศาลว่ามีความผิดฐานเสพเมทแอมเฟตามีน ถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีพฤติการณ์และการกระทำที่**เสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี**จากเรื่องดังกล่าว จึง**ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ**

สำหรับมติคณะรัฐมนตรีที่พิพากษาได้มีผลเป็นการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเว้นหลักเกณฑ์ของกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ และเป็นเพียงแนวทางให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติในฐานะที่เป็นคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทราบถึงแนวทางที่ควรปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการภายในเท่านั้น ไม่มีผลเป็นการจำกัดดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้ต้องวินิจฉัยว่าการเสพหรือติดยาเสพติดไม่ถือเป็นผู้ประพฤติเสื่อมเสียทุกกรณี ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงยังคง**มีอำนาจใช้ดุลพินิจวินิจฉัยเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจเป็นการเฉพาะราย**ให้ถูกต้องตรงตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องได้

โดยหากตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ที่สอบแข่งขันได้และได้รับการบรรจุและแต่งตั้งไปแล้ว ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ยังสามารถสั่งให้ออกจากราชการได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศรับสมัครสอบแข่งขันฯ ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว และมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๘๖๘/๒๕๖๑)

จะเห็นได้ว่ากฎหมายไม่ได้ระบุถึงรายละเอียดว่าการกระทำเช่นใดถือเป็นการประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี และมีได้กำหนดช่วงเวลาของการประพฤติดังกล่าวไว้ว่า เฉพาะขณะรับราชการแล้วเท่านั้น จึงเป็นดุลพินิจของผู้มีอำนาจในการพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายกรณี ซึ่งกรณีนี้ผู้ที่มีประวัติเคยต้องคำพิพากษาของศาลว่ามีความผิดฐานเสพเมทแอมเฟตามีน ถือได้ว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์และการกระทำที่เสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี อันเป็นลักษณะต้องห้ามของการรับราชการตำรวจ หน่วยงานจึงมีอำนาจออกคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งได้ แม้จะได้รับการบรรจุแต่งตั้งไปแล้วก็ตาม ส่วนมติคณะรัฐมนตรีเป็นแนวทางในการพิจารณา มิได้มีผลเป็นการแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือยกเว้นหลักเกณฑ์ของกฎหมายแต่อย่างใด...

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admncourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)
